

BOEKBESPREKING

Vissen van de Europese kustwateren en de Middellandse Zee.

Door: John en Gilian Lythgoe.

Nederlandse bewerking: J.C. Niesthoven en Fr. de Graaf.

Uitgeverij: Moussault bv Baarn.

prijs: f 49,50

Dit boek over vissen is systematisch en zakelijk van opzet. Het bestaat uit een inleiding, een fotogedeelte, een beschrijving van soorten en registers.

In de inleiding wordt beknopt medegedeeld dat het boek handelt over de zeevissen vanaf de Oostzee tot en met de Middellandse Zee, met uitzondering van enkele migranten, hoewel daar ook weer uitzonderingen op gemaakt zijn, zoals de snoek die opgenomen werd in verband met zijn economisch belang voor de Oostzeevissers. Er wordt ook aandacht besteed aan de onderwaterfotografie. De foto's zijn ook grotendeel onderwateropnames, waardoor ze aan levendheid winnen.

De beschrijving van de soorten gebeurt vanuit de systematische indeling in klassen, orden en families, iedere groep met een toelichtende tekst waarin vele interessante bijzonderheden zijn opgenomen. Van elk soort wordt een duidelijke tekening met de voor de soort kenmerkende details gegeven. In de zakelijk opgestelde tekst wordt aandacht besteed aan de naamgeving, determinatiekenmerken, maten, biotoop, verspreiding en bijzonderheden over eetbaarheid, gevaren, economische waarde, enzovoort.

Het register is onderverdeeld in: nederlandse soortnamen, latijnse soortnamen en register van groepen.

Het is te beschouwen als een encyclopedisch werk dat veel extra informatie ontleent aan ervaringen uit de duiksportwereld.

H.G.

De wonderlijke bijenstaat.

door: Nils Gonnert.

Vertaald door Wim Oudshoorn (leraar bijenteelt)

Woord vooraf van Ir. Mommers, oud-Rijksbijenteeltconsulent.

2e druk, gebonden, f 34,50

Uitgeverij: Zomer en Keuning Boeken B.V. Wageningen.

In samenwerking met de Vereniging tot bevordering der Bijenteelt in Nederland uitgegeven (ledenprijs f 29,50)

De hoofdstukken-indeling is als volgt: de bij, einde van de winter, voorjaar, voorzomer, nazomer, herfst, drachtplanten.

Door het ontbreken van een inhoudsopgave, een register en door de

overvloed van paginavullende en tekstverdringende kleurenfoto's blijkt dat dit boek bedoeld is als een populair boek over bijen.

Het gaat in dit boek vooral om de prachtige kleurenfoto's, die bijzonder indringend het intieme leven van de bijen tonen. Het zijn foto's van zaken die zich in de regel aan onze waarneming onttrekken, zoals een nog napompende angel in een mensenhuid 50x vergroot, een angel 1100x vergroot, een detailvergroting van de geleiderichel aan de onderkant van de angelschede 3300x vergroot, een doorsnede van een facet oog 35000x vergroot en de poriën van een antenne die de geurmoleculen doorlaten 100.000x vergroot. Ook is er een groot aantal foto's in de trant van een bijenkoningin die een ei afzet, een koolmees die een bij opeet. Het grootste object is een bijenkast onder een paar bomen.

De tekst is in vele opzichten even gedetailleerd als de foto's en geeft talrijke bijzonderheden over het bijenleven.

Het is jammer dat het geheel niet wat systematischer is opgezet, dat zou de waarde van het boek aanmerkelijk verhogen.

H.G.

Algemene Geologie, 2de herziene druk.

Door: Dr. D.J. Doeglas, Dr. G.B. Engelen, Dr. G.C. Maarleveld, Dr. A.J. Pannekoek, Dr. M.G. Rutten, Dr. L.M.J.U. v. Straaten, Dr. A.C. Tobi, Dr. A.J. Wiggers

Onder redactie van Dr. A.J. Pannekoek.

Uitgave H.D. Tjeenk Willink bv Groningen 1976, 533 bladz., 29 hoofdstukken en ruim 500 afb.

Prijs f 54,75

Het verschijnen van de 2 de herziene druk wijst erop dat dit boek goed op weg is en steeds meer de plaats innemen van het boek "Grondslagen der Algemene geologie" door G.B. Esschers.

Dat de diverse hoofdstukken bijgewerkt zijn blijkt hoofdzakelijk uit de literatuurlijsten die achter ieder hoofdstuk gevoegd zijn. Hieruit is ook af te leiden welke onderdelen van de Algemene Geologie sterk in beweging zijn. Studies uitgevoerd via ruimtevaartuigen geven een beter inzicht in het klimaat en de daarmee samenhangende krachten. De enorme inspanningen, die de mens momenteel moet bedrijven, voor het opsporen van delfstoffen, vinden hun weerslag in vermeerdering van de kennis. Uiteraard ontsnapte ook de "revolutie in de geologie" niet aan de aandacht van de herzieners.

Naast de toevoegingen is er bij de bewerking ook aandacht geschonken aan de tekst. Enkele verbeteringen werden hierin aangebracht.

De druk is iets pittiger waardoor het geheel, maar vooral de kleine druk, prettiger te lezen is.

Studenten en vakgeleerden doen er goed aan om steeds de laatste druk te gebruiken bij hun studie. Geïnteresseerden en amateurs in de geologie kunnen m.i. echter volstaan met de eerste druk. Dit vooral omdat de uitgevoerde wijzigingen in de 2de druk zo gering zijn dat de bladzijden-nummering ongewijzigd gehandhaafd werd.

INDEX van de namen en vindplaatsen die betrekking hebben op in Nederlandse wateren aangetroffen algen en enige groepen van micro-organismen.

door: Th.G.N. Dresscher.

uitgave: North-Holland Publishing Company

Amsterdam, Oxford, New York, 1976

808 blz. Prijs: f 45,-

De index bevat registers van "vindplaatsen van", "onderwerpen over" en "namen (register per groep) van" in Nederlandse wateren aangetroffen algen en enige groepen van micro-organismen.

Deze registers geven een ingang in een lijst met vindplaatsen met bijbehorende literatuur (214) en in diverse literatuurlijsten zoals: een lijst van de niet of onvolledig verwerkte gegevens (284), de algemene literatuurlijsten met verwerkte gegevens over micro-organismen en algen (585) en voorts een opgave van verwerkte literatuurgegevens bij elke groep.

In de lijsten en opgaven met verwerkte literatuurgegevens zijn onder de literatuuromschrijving de daarin behandelde micro-organismen vermeld.

De groepen zijn: BACTERIA ET FUNGI (3), CYANOPHYCEAE (5), EUGLENOPHYCEAE (2), PERIDONEAE (4), HETEROKONTAE (1), CHRYSOPHYCEAE (4), DIATOMEAE (25), PHAEOPHYCEAE (2), RHODOPHYCEAE, VOLVOCALES, TETRASPORALES (1), CHLOROCOCCALES (1), ZYGNEMALES (3), DESMIDIACEAE (7), CHLOROPHYTA DIVERSE ORDINES, CHARACEAE (1), FLAGELLATAE DIVERSE ORDINES (4), RHIZOPODA (11), FORAMINIFERA (18), HELIOZOA (4), RADIOLARIA (2), MYCETAZOA, MYXOSPORIDIA, ACTINOMYXIDIA (2), CILIATA (10), SUCTORIA (1), ROTATORIA (11), CLADOCERA (8), OSTRACODA (8), COPEPODA (18).

Speciaal voor de provincie Limburg zij opgemerkt dat in de index ook een groot aantal vindplaatsen in Limburg voorkomt zoals poelen in Zuid-Limburg, de Maas en grindgaten en diverse plassen en beken in Limburg ten noorden van Sittard.

Verwerkt zijn o.a. artikelen in de publikatie no. 14 en in het

Jaarboek 1918 van het Natuurhistorisch Genootschap Limburg, in een rapport Toestand Oppervlaktewater in Limburg 1972 (uitgave Prov. Waterstaat in Limburg 1974) enz.

In het algemeen kan worden gesteld dat de index een belangrijk hulpmiddel is om een weg te vinden in de literatuur bij onderzoek en studie van het voorkomen van algen en micro-organismen in de Nederlandse wateren.

Ph. J.

() aantal literatuurvermeldingen.

Het Vogelboek

door: Philip Burton en Peter Hayman.

Het herkennen van de vogels van onze weiden en wadden, stranden en duinen, rivieren en meren, bossen en tuinen.

Met een woord-vooraf door Prof. Dr. K.H. Voous.

260 bladzijden, met honderden kleurenafbeeldingen, formaat 21 x 29 cm, gebonden f 57,50

Uitgave: Zomer & Keuning - Wageningen.

Een boek, vooral geschikt om de beginnende vogelaar op weg te helpen bij de zo boeiende vogelstudie. Geen boek - gezien de afmeting - om mee te nemen als men het veld ingaat, maar wel om rustig thuis aan de hand van de tijdens zwerftochten in de natuur gemaakte notities of opgedane indrukken, de uitvoerige bijzonderheden te lezen. En dat zijn er nogal wat! In weinig vogelboeken worden de veldkenmerken zo uitvoerig beschreven. Naast een beschrijving van het gedragspatroon geeft de auteur dan nog van elke soort uitgebreide broedgegevens; een combinatie die niet vaak in vogelboeken wordt aangetroffen.

Ook is bij de tekst een verspreidingskaartje voor elke soort opgenomen waarop op praktische wijze de aanwezigheid in bepaalde maanden van het jaar en broedtijd staat aangegeven.

De zeer fraai en nauwkeurig uitgevoerde illustraties in kleur en de detail-tekeningen zijn een goede hulp voor de lezer bij zijn determinatie.

In het hoofdstuk "de biologie van de vogel" wordt aan de hand van vele tekeningen de bouw van de vogel besproken, de techniek van het vliegen en het vogelgedrag. Ook wordt aandacht besteed aan het ringonderzoek en de vogeltrek.

Kortom, een uitstekend boek en een sieraad in de kast van elke vogelminnaar. Dezerzijds dan ook gaarne van harte aanbevolen. Een compliment aan het adres van de bewerkers van de Nederlandse editie en aan de Uitgever voor de zorgvuldige uitvoering van dit prachtige boekwerk, wil ik toch ook niet achterwege laten.

H. Th.